

chody, o něž jde, totiž za měsíc listopad 1927 až březen 1928 zatíženy již zástavním právem ve prospěch žalobce, které na nich vázlo již ode dne 14. února 1927. V důsledku tohoto zástavního práva nesměla žalovaná již platiti Hugonu K-ovi a tento neměl co do $\frac{1}{3}$ platu proti ní nároku na plat a nebylo proto ani v tom směru možné započtení se strany žalované ohledně její vzájemné pohledávky. Odvolací soud posoudil tudíž věc správně s hlediska právního, vyhověv žalobnímu nároku.

Čís. 9172.

Použil-li pojistník k doručení pojišťovacího návrhu pojišťovně posla, byla pojišťovna oprávněna svěřiti mu doručení pojistek. Uvedl-li posel pojistníka v omyl tím, že doručovanou pojistku tužkou opravil, jde to na vrub pojistníka. Považovala-li se pojišťovna smlouvou za vázanou, nemůže se pojistník domáhati vrácení premií, nemoha pojišťovně vrátiti prospěch, jenž mu vzešel nesením risika pojišťovnou.

(Rozh. ze dne 13. září 1929, Rv I 1611/28.)

Žalobci domáhali se na žalované pojišťovně vrácení zaplacených premií, tvrdíce, že byli Františkem L-em, jenž ani nebyl zaměstnán u žalované pojišťovny, uvedení v omyl, dávše se jím zlákat k uzavření smlouvy o pojištění na život. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Po stránce právního posouzení sporné věci jest odvolacímu soudu rozhodující okolnost, že František L., který jednal se žalobci, nebyl dovolatelčíným zástupcem, ani nebyl v jejích službách, z čehož odvolací soud usuzuje, že František L. nebyl oprávněn učiniti se žalobci jménem žalované ujednání, a že již z tohoto důvodu pojišťovací smlouva nemohla se mezi stranami uskutečniti. Řečená okolnost takového rozhodujícího významu nemá. Oba žalobci učinili dovolatelce na jejím formuláři, na němž vyplnili příslušné rubriky, návrh na pojištění podle pojišťovacích podmínek a tarifů žalované pojišťovny, a to podle tarifu čís. I., a hotovost pojišťovací smlouvy nastala, ježto jde o obchodní smlouvu pojišťovací, podle všeobecných zásad dojitím akceptace k offerentu v době vázanosti jeho za podmínek čl. 319 druhý odstavec obch. zák. Kdo žalobcům doručil formuláře, kdo je upozornil na žalovanou pojišťovnu a vzbudil v nich úmysl dáti se pojistiti, jest pro otázku hotovosti pojišťovací smlouvy bez právního významu. Úloha Františka L-a byla úlohou posla a při ní byl jen nástrojem pojišťovací smlouvy uzavírajících smluvníků, neobstaral nic více, než co mohla dobře obstarati i pošta a obálka, do níž byly pojišťovací návrhy vloženy, neboť žalobci mohli zcela stejně poslati pojišťovací návrhy žalované pojišťovně poštou, a je pro věc lhostejno, že tuto práci obstaral pro žalobce jimi k tomu účelu zvolený František L. Poněvadž podle pojišťovacích podmínek,

které žalobci obdrželi před učiněním pojišťovacích návrhů a o kterých potvrdili, že jsou jim známy, jsou závazna jen ujednání a prohlášení písemná, poněvadž dále nápadným upozorněním na formuláři pojišťovacích návrhů byli žalobci vyzváni, by si od každého orgánu pojišťovny dali předložit legitimaci, ze které jest rozsah jeho oprávnění patrný, jde na vrub a na vlastní nebezpečnost žalobců, když se podle řečeného vyzvání nezachovali, když si přes toto upozornění volili v důsledku vlastní culpa in contrahendo k dovolatelce cestu prostřednictvím Františka L-a, a když, nedbavše ustanovení všeobecných podmínek pojišťovacích, spolehli, že František L. jest oprávněn ke změnám v pojistce, ač z toho všeho, co jim podle všeobecných podmínek pojišťovacích musilo býti známo, musili věděti, že František L., jehož legitimaci si z vlastního zavinění nedali předložit, nemá takového oprávnění, a ač jim již při vynaložení té péle a pozornosti, jež podle § 1297 obč. zák. může býti vynaložena při obyčejných schopnostech, zjevno býti musilo, že opravy tužkou v pojistce na původním textu nemohou míti významu. Poněvadž byl František L. poslem žalobců, jenž přinesl pojišťovací návrhy žalované pojišťovně, o které v rozepři nebylo zjištěno nic, co by opravňovalo úsudek, že po této stránce bezelstnou nebyla, pojišťovna mohla doručení pojistek Františku L-ovi jako poslu žalobců svěřiti a nebyla tímto postupem zmařena hotovost pojišťovací smlouvy. Odvolacímu soudu nelze přisvědčiti ani potud, pokud usuzuje, že tu pro omyl není platné smlouvy, pokud se týče, že nelze mluvit ani o ratihabici, protože žalobcům byla dodána smlouva Františkem L-em opravená s ujištěním, že takto opravená pojistka úplně odpovídá původnímu mezi žalobci a Františkem L-em uskutečněnému ujednání. Smlouva uskutečnila se mezi žalobci a žalovanou přímo, úloha L-ova byla při tom jen úlohou posla, pojišťovací návrhy žalobců byly žalovanou přijaty tak, jak byly učiněny, a, uvedl-li František L. žalobce v omyl tím, že pojistky od žalované žalobcům doručované tužkou opravil, zavinili si žalobci tento omyl sami, zanedbavše nejjednodušší opatrnost, ačkoli na věc byli již ve formulářích návrhů zvláště nápadně upozorněni. Ostatně žalobci ani netvrdili, že žalovaná pojišťovna o věci věděla. Bylo však také zjištěno, že žalovaná pojišťovna považovala se za vázanou pojišťovací smlouvou a že by žalobcům byla vyplatila pojistnou sumu, kdyby byl nastal pojistný případ. Žalovaná tedy plnila, totiž nesla po dobu pojištění jeho risiko, jehož ekvivalentem je právě zaplacená premie, jejíhož vrácení se žalobci domáhají. Podle § 877 obč. zák. kdo se domáhá, by smlouva byla zrušena pro nedostatek přivolení, musí vrátiti vše, co z takové smlouvy obdržel k svému prospěchu (§§ 1431 a 1435 obč. zák.). Protože žalobci prospěch z nesení riska nemohou vrátiti, nemohou se domáhati ani vrácení premii.

Čís. 9173.

Konal-li dospělý syn otci po řadu let práce v hospodářství jen v naději, že mu bude odevzdáno otcovo hospodářství, uskutečnila se mezi